

Zmiany w ustawie o cudzoziemcach oraz ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w kontekście legalnego pobytu cudzoziemców na terytorium RP.

17 maja 2023 r.

chor. szt. SG Izabela Gasińska
Kierownik Zespołu ds. Migracji
Placówki Straży Granicznej w Gdańsku

Zmiana w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Dodano art. 42b, który stanowi: w okresie do dnia 24 sierpnia 2023 r. w przypadkach, o których mowa w [art. 302 ust. 1 pkt 1-8](#) i [10-16](#) ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, **można** nie wszczynać postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu wobec obywatela Ukrainy, a wszczęte postępowanie w tej sprawie umorzyć, jeżeli przemawia za tym ważny interes tego obywatela.

Zmiana w ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

W ustawie z dnia 27 stycznia 2023 r. roku o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw wprowadzono przepis art. 17, który stanowi - w ustawie z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.) **uchyla się art. 15z-15z3, art. 15z6, art. 15zd, art. 15zzza i art. 15zzzb.**

Zgodnie z art. 36 ustawy zmieniającej przepis ten wchodzi w życie z dniem **24 sierpnia 2023 r.**

Planowane zakończenie stanu zagrożenia epidemicznego z dniem 01 lipca 2023 r.

Konsekwencją odwołania stanu zagrożenia epidemicznego jest zakończenie korzystania ze specjalnych rozwiązań, które zostały zamieszczone w specustawie Covid-19, mowa tutaj o:

- art. 15z – przedłużenie terminu składania wniosków o udzielenie cudzoziemcom zezwoleń pobytowych;
- art. 15z¹ – przedłużenie legalności pobytu cudzoziemca na terytorium RP;
- art. 15z² – przedłużenie ważności kart pobytu;
- art. 15z⁵ – wykonywanie przez cudzoziemca pracy na warunkach innych niż określone w dokumentach będących podstawą legalnej pracy cudzoziemca;
- art. 15z⁷ – wyjątki od obowiązku posiadania przez cudzoziemca zezwolenia na pracę oraz obowiązku przedłużenia zezwolenia na pracę;
- art. 15zd – przedłużenie okresu ważności wizy krajowej oraz zezwoleń na pobyt czasowy;
- art. 15zzza – przedłużenie terminu do opuszczenia przez cudzoziemca terytorium RP (art. 299 ust. 6 ustawy o cudzoziemcach)
- art. 15 zzzb – przedłużenie terminu dobrowolnego powrotu.

Zamiany w ustawie o cudzoziemcach - Komendant Główny Straży Granicznej jako organ odwoławczy

Komendant Główny SG jest organem odwoławczym od decyzji organów Straży Granicznej w sprawach o:

- wydanie i wymianę karty pobytu cudzoziemcowi, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych,
- wydanie i wymianę dokumentu “zgoda na pobyt tolerowany”,
- odmowy wydania i wymiany dokumentu „zgoda na pobyt tolerowany”,
- przekazanie cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej na podstawie umowy o przekazywaniu i przyjmowaniu osób,
- udzielenie i cofnięcie zgody na pobyt ze względów humanitarnych i pobyt tolerowany,
- zobowiązanie cudzoziemca do powrotu, przedłużenie terminu dobrowolnego wyjazdu oraz cofnięcie zakazu ponownego wjazdu,
- wydalenie i uchylenie decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE.

Komendant Główny Straży Granicznej jako organ odwoławczy

Zgodnie z brzmieniem art. 11 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy
o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw :

Komendant Główny Straży Granicznej jako organ wyższego stopnia jest właściwy do uchylania, stwierdzenia nieważności lub wygaśnięcia ostatecznej decyzji lub postanowienia, a także do wznowienia postępowania zakończonego decyzją lub postanowieniem, wydanych na podstawie dotychczasowych przepisów we wskazanych wcześniej sprawach.

Zmiana terminu na wniesienie odwołania

Odwołanie wnosi się w terminie **7 dni** od dnia doręczenia decyzji w sprawach:

- wydania i wymiany karty pobytu w przypadku cudzoziemca, któremu udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych,
- wydania i wymiany oraz odmowy wydania dokumentu “zgoda na pobyt tolerowany”,
- zobowiązania cudzoziemca do powrotu, przedłużenia terminu dobrowolnego wyjazdu oraz cofnięcia zakazu ponownego wjazdu,
- ustalenia kosztów związanych z wydaniem i wykonaniem decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu,
- udzielenia i cofnięcia zgody na pobyt ze względów humanitarnych i zgody na pobyt tolerowany.

W sprawach dotyczących wydalenia lub uchylecia decyzji o wydaleniu obywatela UE lub członka rodziny niebędącego obywatelem UE **termin do wniesienia odwołania wynosi nadal 14 dni.**

Sprawy wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej należy procedować na podstawie dotychczasowych przepisów.

Zmiany dotyczące terminu dobrowolnego wyjazdu art. 315

W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu określa się **termin dobrowolnego wyjazdu**, który wynosi **od 8 do 30 dni**, liczony od dnia doręczenia decyzji.

(zwrot „termin dobrowolnego powrotu” zmieniono na „**TERMIN DOBROWOLNEGO WYJAZDU**”)

Termin dobrowolnego powrotu określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu wydanej przed dniem wejścia w życie ustawy znowelizowanej będzie dalej jako termin dobrowolnego wyjazdu.

Dodano ust. 4b: „Postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu może być umorzone w części dotyczącej określenia terminu dobrowolnego wyjazdu, w przypadku gdy decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu jest wydawana cudzoziemcowi, który dobrowolnie przekracza granicę, opuszczając terytorium państw obszaru Schengen.”

Uchylony art. 315 ust. 4a

- 1) W przypadku gdy cudzoziemcowi została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której określono termin dobrowolnego powrotu, przed wydaniem mu decyzji o :
 - a) odmowie przedłużenia wizy Schengen lub wizy krajowej,
 - b) odmowie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy,
 - c) odmowie udzielenia zezwolenia na pobyt stały,
 - d) odmowie udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE,
 - 2) umorzeniu postępowania w sprawach, o których mowa w pkt 1,
 - 3) odmowie nadania statusu uchodźcy lub udzielenia ochrony uzupełniającej,
 - 4) umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia ochrony międzynarodowej,
- termin dobrowolnego powrotu jest liczony od dnia, w którym decyzja, o której mowa w pkt 1-4, stała się ostateczna, a w przypadku decyzji wydanej przez organ wyższego stopnia - od dnia, w którym decyzja ostateczna została cudzoziemcowi doręczona.
- W przypadku gdy określony w decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu termin dobrowolnego powrotu nie biegnie w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy z tego powodu, że nie ziszcł się jeszcze warunek, o którym mowa w art. 315 ust. 4a ustawy zmienianej w art. 1, termin ten jako termin dobrowolnego wyjazdu **rozpoczyna swój bieg z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy**.
 - do postępowań w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy zmienionej **nie stosuje się art. 315 ust. 4a**.

Zakaz ponownego wjazdu na terytorium RP i innych państw obszaru Schengen – art. 319

- **od 6 miesięcy do 3 lat** – w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 1–3, 6, **7–8**, 10, 12, 13, 15 lub 16;
- **od 1 roku do 3 lat** – w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 4 lub 5;
- **od 3 do 5 lat** – w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 11 lub 14;
- **od 5 do 10 lat** – w przypadkach, o których mowa w art. 302 ust. 1 pkt 9 lub art. 329a ust. 1.

Zakaz ponownego wjazdu na terytorium RP i innych państw obszaru Schengen – art. 318

- W decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu, w której określono termin dobrowolnego wyjazdu lub w której umorzono postępowanie w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu, w części dotyczącej określenia terminu dobrowolnego wyjazdu, można odstąpić od orzeczenia o zakazie ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i innych państw obszaru Schengen, w przypadku gdy **dostępne organowi dowody lub okoliczności wskazują na wysokie prawdopodobieństwo, że cudzoziemiec w przypadku ponownego wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie przestrzegał porządku prawnego, w tym przepisów prawa określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ich przejazdu przez to terytorium, pobytu na nim i wyjazdu z niego.**
- W decyzji, w której odstąpiono od orzeczenia zakazu ponownego wjazdu, **orzeka się dodatkowo o tym zakazie i określa jego okres na wypadek,** jeżeli cudzoziemiec w terminie dobrowolnego wyjazdu:
 - nie opuści terytorium państw obszaru Schengen;
 - przekroczy lub będzie usiłował przekroczyć granicę wbrew przepisom prawa.
- Odstąpienie od określania zakazu ponownego wjazdu nie będzie miało zastosowania w przypadku, gdy w okresie dwóch ostatnich lat poprzedzających datę wszczęcia postępowania w sprawie zobowiązania cudzoziemca do powrotu została wydana decyzja o zobowiązaniu tego cudzoziemca do powrotu, w której odstąpiono od orzeczenia o zakazie ponownego wjazdu na terytorium RP i innych państw obszaru Schengen.

Decyzja o odmowie wjazdu i pobytu cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen jako podstawa umieszczania danych cudzoziemca w wykazie – art. 440a

Decyzję o odmowie wjazdu i pobytu cudzoziemca na terytorium państw obszaru Schengen wydaje się, jeżeli:

- 1) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
 - 2) cudzoziemiec:
 - a) został skazany w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie obszaru Schengen prawomocnym wyrokiem za przestępstwo na karę pozbawienia wolności powyżej jednego roku,
 - b) podjął działania w celu uzyskania uprawnienia do wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa obszaru Schengen z obejściem przepisów określających zasady i warunki wjazdu cudzoziemców na te terytoria lub pobytu na nich, w tym prawa Unii Europejskiej.
- Decyzje wydaje Szef Urzędu z urzędu lub na wniosek jednego z organów, o których mowa w art. 440 ust. 1.
 - W decyzji określa się okres, na jaki dane cudzoziemca umieszcza się w wykazie.
 - Decyzja jest ostateczna oraz nie doręcza się jej cudzoziemcowi, którego ta decyzja dotyczy.

Konsekwencje wydania decyzji o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu

Art. 307 ust. 1 ustawy o cudzoziemcach:

W dniu, w którym decyzja o zobowiązaniu *cudzoziemca* do powrotu stanie się ostateczna, z mocy prawa następuje **unieważnienie wizy krajowej, wygaśnięcie zezwolenia na pobyt czasowy** oraz **zezwoleń na pracę**.

Dziękuję za uwagę